

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейм
къэралыгъо гъэпсыкіэ иэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесым
пъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къыдэкы

№ 54 (22503)

2022-рэ ильес

МЭФЭКУ

ГЪЭТХАПЭМ и 31-рэ

ОСЭ Гъэнэфагъэ ИИЭП
къыхэтутыгъэхэр ыкїи
нэмикї къэбархэр тисайт
ижъугъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

АР-м и Парламент

Джэпсалъэхэр бэу аштагъэх

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ияблэнэрэ зэлгээ-
кэгүу я VIII-рэ зэхэсгыгьоу тигъуасэ илагъэм АР-м и Лы-
шьхэу Къумпыл Мурат хэлэжьагь. Зэрэхабзэу, ар зэ-
рищагь республикэ Парламентым и Тхъаматэу Влади-
мир Нарожнэм.

Повесткэм щагъэнэфа-
гъэхэм атегуышыгъэхэр
рамыгъажьээ, Влади-
мир Нарожнэм УФ-м
Следствиехэмкэ и Коми-
тет Следствиехэмкэ и
Гъэорышлаплэу АР-м щы-
лэм илаштэй джырэбла-

гъэ агъэнэфэгъэ Александар Липало, АР-м и
Лышьхээ инаушюокі кіэллэцькүхэм яфтыныгъэ-
хэр къэухумэгъэнхэм-
кэ АР-м и Уполномочен-
нэ Іэнатэ Iуагъэхъэгъэ
Наталья Агеевам депутат-

хэр нэйуасэ афишыгъэх,
афэгушуагъэх.
Шъэо Аскэр Тэхкутэ-
мыкьое район администраци-
ицием илаштэй зэрэгэ-
нэфагъэм къыхэкъыкіэ,
АР-м и Къэралыгъо Со-
вет — Хасэм идепутат-

шыгъэм нэужум едэл-
гъэх. Аш къызэриуагъэм-
кэ, 2021-рэ ильесым
пстэумкы бзэджэшгэгъэ
4496-рэ республикэм щы-
зэрахьагъэу агъеунэфыгъ.
Аш щыгъэу 1062-р бзэ-
джэшгэгъэ хылыгъэкіэ
е хылыгъэ дэдэкіэ алтыгэх-
рэм ашыгъэх.

Цыфыр зэраукирэм,
шьобж хылыгъэхэр зэрэ-
тыращэхэрэм, хүнкіэним,
фэтэрхэм зэрятгъохэ-
рэм, автомобилр зэра-
тыгъуэрэм япчьягъэ къы-
шикъагъ, ау хөршергъэ-

зэрахьээ цыфхэр зэра-
гыапцэхэрэр хэвшыкіэу
нахыбэ хъугъэ. Гъогхэм
хъугъэ-шагъэу атэхуухъэ-
хэрэм япчьягъэ, ылэрэ
ильесым егъэшагъэмэ,
процент 13 къышыкъагъ,
ау, гүхэкъыми, ахэм ахэ-
клоадагъэр процент 15,2-
кэ нахыбэ хъугъэ.

Министрэм нэужум
депутатхэм урчэхэмкэ
зыфагъэзагъ. Профилак-
тике юфшынэм, нарко-
тикхэр хэбзэнчъэу зэра-
гызеклохэрэм, гъогхэм
(Икіях я 2-рэ н. ит.)

«Щыгыжыем» илофыштэхэм агулагь

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Мурат кэлэцыкlu театрэу «Щыгыжый» зыфиорэм ипащэу Уджыху Марыетре ащ щилажъэхэрэмре тыгъуасэ агулагь.

Ащ фэгъэхыгъэ тхыгъэ республикэм ипащэ и Телеграм нэклубтэо къыригъэхагь. Театрэм илофшэн зэрэзхижэрэм, тапэккэ пшъэры-

лъэу зыфигъеуцужыхээрэм лъэнхъохэр атегу щилагъэх.

Иофхабзэм хэлэжьагь общественэ организацие «Адыгэ Хасэм»

итхаматэу Лышъхэу Рэмэзан.

Адыгейим и Лышъхэу къызэриуагъэмкэ, театрэм үтхэм иофшэнхэм агъэцаккэ, кэлэцы-

клюхэр адыгэ культурэм нэуасэ фашых, тиньдэлъфыбзэ уасэ фашынмыклыки ригущынхэм фагъасэх.

— Лъэпкъым шугаагь

къыфихъизэ юф зэришлэрэм фэши театрэм ипащэу Уджыху Марыетлеши суфэрэз. Амалэу щылажъэмкэ «Щыгыжыем» тапекли ёпылэгь

тыфхъуцт, — къыхигъэшыгь республикэм ипащэ.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Джэпсалъэхэр бэу аштагъэх

(Икэух).

Хъугъэшлагъэу атеххухъэхэрэм, нэмыхыбэхэм ахэр афэхыгъягъэх.

Ащ ыуж Къэралыгь Советын — Хасэм идепутат истатус, къэралыгь гражданске ыкы муниципальнэ къулыхуухэм, транспортын пае хэбзэяаххэм, административнэ хэукухыгъэхэм, зэпахырэ узхэм замыушомбгүнүн пае цыфхэм яиммунитет зыкье гээлтийн, АР-м хэдзинхэмкэ и Гупчэ комиссие зэрээхэхэтийн, нэмыхыбэхэм афэхъэхыгъэ законопроектхэм, законхэм атегушигъягъэх, апэрз ыкы ятлонэрэ еджэгъухъэмкэ аштагъэх.

Мызыгъэгум Адыгейим и Парламент федеральнэ Гупчэм фэгъэзэгъэ джэпсалъэу бэйгъэхъазырыгъэр. Ахэр кэлэцыкlu ибэхэм е лынгъэлэн зимиэу къенагъэхэм псеуплэхэр ягъэгъотыгъэнхэм пае 2022-рэ ильэсэм ахъщэ тедээ республикэм къыфэтлупшыгъэнхэм, къэралыгь ыкы муниципальнэ закупкъэхэм апае зээзэгъенхэм, интернетыр агъэфедээзэ къебар нэпцлхэр зытуплэхэрэм апэшүүкэлгээнхэм фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцгъэм игъэлжийн, унэгьо ныбжыкхэм фэгъэхкотэнхэр зиэ ипотекэр къызэлкэгъэхъэвьшшу афэшыгъэнхэм, гъэстини-

хъэ шхъантээр унэхэм аращэлэнхэм е нэмыхыбэхэм аш епхыгъэ иофшэнхэр зэшүуахынхэм апаен мылькур агъэфедэн альэклинуу шыгъэнхэм, цыфхэм псеуплэ-коммунальнэ фэло-фэлхэм ауасэу атырэм комиссие хамыубытынэу шыгъэнхэм, унагъоу сабыибэ зэрысхэм ягъэнэфэнкэ зы шапхэ щыгъэнхэм, фэтэрибэу зэхэт унэхэм ягъэлжийн, нэмыхыбэхэм ахэр афэхъэхыгъэр. Джэпсалъэхэм зэклеми атегушигъэх, аштагъэх.

Пстэумки юф 30 повесткэм шыгъэнэфэгъагь. Пстэумэ ауж АР-м и Лышъхэу Къумпыл Мурат гүшүээр ыштагь. Донец-

кэ ыкы Луганске республикэхэм шүүшлээ ёпылэгьоу афатлупшыгъэм депутатхэм ялах мымаклээ зэрэхалхыагъэм, УФ-м и Президентэу Владимир Путиний хэушхъафыгъээ дээ операцие Украинэ зэрэштихыгъягъэм республикэм зэрэдригъэштагъэм апае зэклеми зэрафэрэзэр апэ ащ къыхигъэшыгь.

— Санкциехэм къинигъоу къыздахыгъэхэм апэшүүкэлрэ иофхэбзэ зэфэшхъафыбээм УФ-м и Правительствэ кэлэцакло афэхъугь. Ахэр бизнесийн пыльхэм ёпылэгьуу ятыгъэнхэм, цыфхэм ягумэжигъохэр нах зэлэгчилгъошлу афэшыгъэхэм афытегъэпсихъагъэх. Пшъэрыль шхъаэу тиэр джа ёпылэгъуэр икьюу дгээфедэнхэрары. Ізээгүү уцэу, гъомылапхээ цыфхэм анах ишыклагъэхэм ауасэхэр лъэшэу да-могъэклоенхэм юф дэтшэлэ. Ащ шугаагь къымытыгъэу план пльэкиштэл. Депутатхэри мы юфшэнхэм нах чанэу къыхэлэжэнхэ фад. Шүзүүхадзыгъэ койхэм уасэхэр ашыдамыгъэклоенхэм шъунаэ тэжүүгъэтинэу тышүүшэгүүн, — къылугъэ Къумпыл Мурат.

ХҮҮТ Нэфсэт.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Инфраструктурэм хэхъоныгъэ ышынын пай

Урысыем и Правительствэ унашюу ышыгъэм диштэу инфраструктурэм хэхъоныгъэ ышынын фытегъэпсихъагъэ шыкаклэ Адыгейим щагъэфедэнэурагъэхъагь.

Инфраструктурэм ипсэуальэхэр гъэпсигъэнхэмкэ предприятиехэм субсидиехэр къацэхъянхэм иамал ащ къытышт.

Инвестиционнэ проектыкэхэм къадыхэлтигъэ инфраструктурэм игъэпсийн мы ильэсэм соме миллион 283,7-рэ, ащ къыкэлтыклошт ильэситүм соме миллион 595,3-рэ зырьш шольширьш щыпэуагъэхъянэу агъенафа.

Урысыем экономикэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ ыухэсигъэ инвестационнэ проектыкэхэм ООО-у «Озон Адыгэя» зыфиорэр ахагъэхь-

ным къыкэдэу. Инвесторым къыгъэшшилкэжьигь Адыгейим и Туцожкэ район гъомылэххэе ыкы мигъомылэххэе тавархэр зыщаигъыщхэ гъэтэлэхээ зэрэшгъэпсигъщир. Паркэу «Ромекс-Теучежский» зыфиорэм ар щагъэуцшт. Гъэтлынгъэлэхээ квадрат метрэ мини 107-рэ ыгынэуцшт. 2023-рэ ильэсэм шытэхъэу а комплексир атлупшигъэу раххухагь. Проектын игъэцкэн соме

миллиарди 6-м ехуу пэлэгъэхъянэу агъенафа. Ишыклагъэ инфраструктурэр гъэпсигъэнхэм пае соме миллион 455-м ехуу халхъян фад. Ащ нэмыхыбэхэм ОZON-р бэджэндэу зыгыгъим ахъщэ тедээ соме миллиарди 2,2-рэ хилхъашт, ащ ишуагъэлэ юфшэнхэм чылгээ мини 2-м нэс агъэпсигъщир.

Адыгейим и Лышъхэу Къумпыл Мурат къызэрхигъэшыгъэмкэ, мыш фэдэ еклонла-

кэл шогъэшхо къеты, юфшэнхэм чылгээхэр къызэрэзэ-

иуахыгъэрэм даклоу, бюджетым къихэрэхэм аххэо.

ЦЫФХЭМ ЯГУМЭКІҮГЬОХЭМ ЗАШИГЬЭГЬОЗАГЬ

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хъасанэкъо Мурат Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» и Тхъаматэу Д. А. Медведевым иобщественнэ приемнэу Адыгэ Республиктэ щылэм зыгъэгумэкыре йофигохэмкэ цыфхэм пэлудзыгъэ шыклэм тетэу щадэгушыагъ.

Республикэм исхэр йофиго зэфэшхъафхэм, фэтэрибэу зэхэт унэм ыгупэ иғэцэкэжын, коммунальнэ фэло-фашэхэм альятырэ уасэр тэрэзмитэрэзым, ощыхпэ ильдаплехэм ягъэспын ыгъэгумэкыщтэгъ.

Мыекъуапэ дэс нэбгырэ заулэмэ парламентарием зыкыфагъэзагь фэтэрибэу зэхэт унэм иғэцэкэжынкэ Иэпилэгъу къафхъунэу. Ахэм къызерауягъэмкэ, зыщыпсэухэрэ унэм ышхъэрэ электрооборудованиемэ ары мыгъэ зэблахъунхэу раххъяэрер.

Къэралыгъо Думэм бюджетырэ зэхзэлаххэмрэкэ и Комитет хэт Хъасанэкъо Мурат мы йофиго иззшохынкэ гъэцэкэлко хабзэмрэ чылпэ зыгъэорышижынырэ якулыкъухэм зафигъэзагь.

Район гупчэ заулэмэ адэсхэр газ уасэр къафальтырэ зыгъэрэхэрэп. Ар къаэлкэзывэхъэрэ организацием мааз къэс газылкэу къафильтырэ зыгъэрэхэрэ бэкэ зэрэзэтекхэрэм ахэр егъэгумэкы. Мы йофигоор псынкэу зэшшохыгъэнэм пае Хъа-

КЪАНДОР Анзор.
Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлукэ и Къэралыгъо Думэ идепутат Иэпилэгъу.

УПЛЪЭКҮНХЭМ КЪАКІРЫГАГЬЭЧЫЩТ

Урысые Федерацием и Правительствэ 2022-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 10-м ышыгъэ унашьюо N 336-рэ зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ упльэкунхэр зэрэзэхажэхэрэм ехыллагъ» зыфилорэм зэрэшгъэнэфагъэмкэ, предпринимательств цыкүмрэ гуртымрэ апильхэм гъэтхапэм и 1-м щегъэжагъэу прокурорым ишлэх эхэлэу планхэм къадыхэмьтэгъе упльэкунхэр арашылэн залъэкыщтыр цыфхэм ящылэнгъэрэ япсауныгъэрэ зэшшохынхэм, къэ-

ралыгъом ишынэгъончагъэ къеъыхын, чыюопс, техногеннэ нэшанэ зиэхъамыкагъо къеъхуным ишынагъо щылэм зыхъулагъэ, яфитынгъэхэр зэраукъуагъэм ехылпэгъэ тхъаусыхэ тхъильхэр цыфхэм къазыллагъахэхэгъэлэгъэ ары. Урысые Федерацием и Президент, Урысые и Правительствэ и Тхъаматэрэ ашт игуадээрэ янашьокли ашт фэдэ упльэкунхэр зэхажэнхэ шүштых.

Я. Г. ТАРАКАНОВА.
АР-м ипрокурор ишлэгъу шхъяа.

Анахь дэгъоу Къурлан еджэхэрэр

Адыгейм ыкчи Пшызэ шъольыр ашыпсэурэ быслымэнхэм я Диндэлэжъапэ Къурланым къеджэгъэнымкэ шъэожьехэм ыкчи пшъэшьэжыхэм азыфагу зэнэкъокку щизэхихагъ.

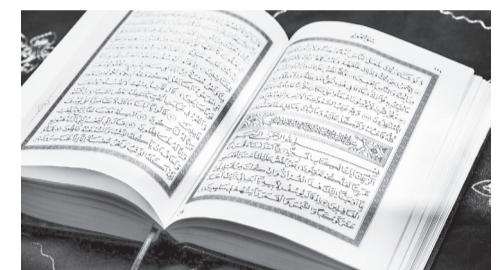
Алэ район мэхъянэ илэу мэштихэм зэнэкъокку ашыкъуагь. Анахь дэгъоу Къурланым къеджэхэу къыхахыгъэхэр гъэтхапэм и 27-м Мыекъуапэ дэт мэштихэм щыкъогъе къэх зэнэкъокку хэлжэхагъэх.

Анахь дэгъоу Къурланым къеджагъэхэр:

ильэси 8 — 12 зыныбжь къэлэццыкхэмкэ а 1-рэ чылпээр Бекэ Заурбэч (Тэхъутэмькье район), я 2-р — Лэххусэжь Махьмуд (Мыекъуапэ), я 3-р — Магомед Алиевым (Мыекъопэ район) афагъэшшохагъэх.

Ильэс 13 — 16 зыныбжь шъэожьхэмкэ а 1-рэ чылпээр Магомед Увайсовым (Мыекъуапэ), я 2-р — Мухаммадшариф Шариповым (Тэхъутэмькье район), я 3-р — Уракъ Амин (Успенскэ район) къыдахыгъэх.

Ильэси 8 — 12 зыныбжь пшъэшьэжыхэмкэ а 1-рэ чылпээр Бекэ Ами-

нэ (Тэхъутэмькье район) фагъэшшошагъ.

Ильэс 13 — 16 зыныбжь шъэожьхэмкэ а 1-рэ чылпээр Амина Раджабовам (Тэхъутэмькье район), я 2-р — Хадиджа Мирзадибировам (Мыекъопэ район), я 3-р — Аиша Райимжановам афагъэшшохагъэх.

Хагъеунэфыкырэ чылпэхэр къыдэзыхыгъэхэм зэкэми уасэ зиэ ыкчи нэпэепл шүхъафтынхэр аратыгъэх.

«ЭКОЦЕНТРЭМ» КҮЕТЫ

ТЫКЪЭЗЫУЦУХЬЭРЭ ДУНАИМ ТЫФЭСАКЫН ФАЕ

Пыдзэфэ пытэу псэуплэхэм къащаугъоирэр ращэлэнэу агъэнэфагъэм шоклэу хэбзэнчъеу ашыгъэхэр шъольыр операторым джырэблагъэ һуихыжыгъэх.

пэпчэ илахь хилхъан ылъэкыщт. Аш ишыкъагъэр хэкъым идэшын пае шъольыр операторым зээзгыныгъэм удыгэлтхэнэу ары нылэп, — къыуагь ООО-у «ЭКОЦЕНТРЭМ» и Адыгэ шъольыр къутамэ илашэ Алыбэрд Налбый.

Мы номерхэмкэ утөмэ, зээзгыныгъэм укэхэн плъэкыщт: 8(8772) 21-06-04, 8-918-425-96-22, ООО-у «ЭКОЦЕНТРЭМ» интернет нэккүбгэ бгээфедэми хъущт: <https://adygeya.clean-rf.ru>.

Хэкъыр имычыпэ щыратэкъуагъэ шүхъильтэмэ, «линие плъырым» ителефонкэ шүкъытэонэу тышьольэу: 80800-707-05-08. Пчэдйжым сыхытэгъе 7.00-м щыублагъэу пчыхъэм 8.00-м нэс зыгъэпсэфыгъо ямылэу колл-гупчэм испециалистхэм тоф ашлээ.

ООО-у «ЭКОЦЕНТРЭМ» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипресс-къулыкъу

Шуагъэ хэлъэу яухътэ агъэкюнэу

Цыфхэм социаль нээж-фэшэр афэзыгъэцкээр Гупчэу псэупиэу Красногвардийскэм дэтым нээж-фэшэр, сэкъатныгъэ зиэхэр мафэр щаигъынхэу щагъсыгъэ отделением иофшиэн блэкигъэ тхамафэм ригъэжьагъ.

Большесидоровскэ псэупиэ коим щыщэу Гупчэм социаль нээж-фэшэр зыфигъэцкээр нэбгыри 9 апэр мафэм аш ращэлэгъагъ. Отделением иоф зэришэштийр, оборудование аяафедэштийр, языгъэпсэфыгъо уахътэ зэрафызэхаштийр ахэм къафалотагъ, арагъэлэгъагъ.

Специалистхэм нэж-фэшэр отделением къащаагъэхэм япсунгъэ изытет аупльэгъугъ, ар нахь гээптигээнэм фытегэпсихъэгъэ иофтихъабзэхэр, шхъадж ежь шогъэшэйонир, икласэр къыдальтагъэу, кружокхэр афызэхашагъэх.

Пшъериль шхъаэу мы отделением иэр зыныбжь хэктагъэхэмрэ сэкъатныгъэ зиэхэмрэ ящыакэ нахьшүү шыгъэнир, япсунгъэ гээптигээнир ары. Апэр мафэм иофтихъабзэу афызэхашагъэхэм

яшуагъэ къызэрэкуюгъэр купым хэтыгъэхэм къаахшыгъ. Шуагъэ хэлъэу яухътэ зэрагъэкуюгъэр, мафэ къес отделением къэкюнхэу зэрэхъазырхэр къыкагъэтхъизэ, аш иоф щызышэхэрээм

«тхъашьуегъэпсэу» къарауагъ. Шыгу къэдъекъижын, лъэпкэ проектэу «Демографиум» къыдыхэлтыгъэу мыш фэдэ отделении 5 Адыгейм къыцзыэуагъин гухэль я.

Искусствэр, кіэлэцкүхэр

Кином фэгъэхьыгъэ зэхахь

Кіэлэцкүхэмрэ ныбжысыкіхэмрэ якиноторчествэ хэхъоныгъэ ышынным фэгъэхьыгъэ Урысые форумыр ятлонэрэу зэхажэ.

Гээтхапэм и 31-м иофтихъабзэр Горнэ-Алтайскэ щыклошт. Урысием ия IV-рэ фестивалэу кіэлэцкүхэмрэ ныбжыкіхэмрэ яфильмхэм яхылтагъэм форумыр хэхъе.

Урысием, шьолтырхэм ашынзэльшээрэ киностудиехэм иоф ашызышэхэрэр, хэбзэ куулыкүшшэхэр, кином хэшьык фызиэхэр зэхахьем хэлэжэштийр. Пащхэр шьолтырхэм ашылажэхэрэм, сэнаущыгъэ зыхэль клалэхэм, пшьашэхэм іэпилэгъу зэрафэхъухэрэм къатегуцыштих.

Урысием культурэмкэ и Министерствэ и Общественэ совет хэтэу, лъэхъаным диштэрэ искусствэм и Федерацие ипрезидентэу Николай Данн къызэриуагъэу, кинотворчествэм имэханэ хэгъэгүм щихэхь. Непэрэ кіэлэцкүхэм, ныбжыкіхэм цыф цэргиохэр къаахэкъицх.

Шьолтырхэм кинотворчествэр къащыгъээн фаеу Н. Данн елъытэ. Зыгъэпсэфыпэхэм, еджажэхэм киностудиехэр къащыгъэуахызэ, ныбжыкіхэм ятвторчествэ хэхъоныгъэхэр ышынштих, искусствэм епхыгъе

сэнэхъатхэр къыхэзыхыщхэр нахьыбэ хууштих.

Адыгейм щыщ кіэлэцкүхэр, ныбжыкіхэм форумым хэлэжээнхэу тэгүгъэ.

Урысием икинematографистхэм я Союз хэтэу, Адыгэ Республика, Къэбэртэе-Бэлькъарым искусствэхэмкэ язаслучженнэ іофшиэн Нэгъапльэ Аскэрбий тырихъгъэ фильмхэр Урысием, дунаим ашашэх. Егээжээпэшшоу аш ышыгъэр тиньбжыкіхэм лъягъэкотэн альэкъиц.

САХЫДЭКЬО Нурбый.

Игъо шыипкъэу алъытагъ

Аужырэ лъэхъаным сабийхэр зиэ унагъохэм хабзэм ахьцэ іэпилэгъукэ ишиуагъэ къарегъэкы. Джыри ильэси 8-м къыщегъэжьагъэу ильэс 16-м нэс зыныбжь кіэлэцкүхэм апае іэпилэгъоу сомэ миллиард 455-рэ къэралыгъю боджжетым къыхагъэ.

Тапекэ хабзэр зыдэлэпилэштийр ильэси 3 – 7 зыныбжь кіэлэцкүхэр ятэ е янз изакъоу ыпштгъэхэр ары. Джыри яни яти зиэхэри чэзыум хагъэуцоштих.

Урысие Федерацием иофшэйнэмрэ социаль нэхъумэнэмрэ и Министерствэ ипашэу Антон Котяковым ильэси 8-м къыщегъэжьагъэу 16-м нэс зыныбжьем ахьцэ іэпилэгъоу къаратыштийр зыфэдизыштийр къылтагъ.

Іэпилэгъур щэу зэтэфыгъэштийр. Унагъом мазэ къес къихъэрэ мылькум ар ельтыгъэштийр. Хагъоу ялэр нэбгыре пчагъэйзэхъу зэрэхъухэрэм зытеплъитэжъы.

кэ, урыпсэунымкэ анахь ахьшэ макэу (МРОТ) шьолтырхэм щагъэнэфагъэм фэмэдизмэ ары іэпилэгъур къызыуатыштийр, ар сомэ мини 6 зэрэхъурэр. Ар хэлъытагъэми унагъом къихъэрэ ахьщээр МРОТ-м нэмысымэ, а іэпилэгъум ипроцент 75-рэ къаратыштийр. Етгани унагъом щыщхэм къатефэрэ яхъэр МРОТ-м кіэмыхъэмэ, ахьщэ іэпилэгъур зэрэпроценти 100-у къаратыштийр.

Кіэлэцкүхэм іэпилэгъур къафэхъунхэм пае лъэу тхыльзакъор ары агъэхъазырынэу щитыр. Ахэр зытхъхэрэ унагъом ялэжжапкэ, япенсиехэр, стипендиехэр, кіэлэпуплукээр,

нэмыкэу къааххорэр къалтышти. Джащ фэдэу унэу, фэтэрэу, автомобилэу, гаражэу ялэр зыфэдизыр зэрагъэшштийр.

Іэпилэгъукэу агъэнэфагъэм хафэ зышоигъохэм лъэу тхыльхэр жноигъуакэ и 1-м къыщуублагъэу атхынхэ фитых, порталэу «Госуслуги» зыфилорэр іэпилэгъур къафэхъушт.

Лъэу тхыльхэм зы ильэс теклигъ куаччэ ялэшт, нэужым палъэр ыпекэ лъягъэкуюатээ ашыщт. Ахьщэ іэпилэгъур мэлъяфэгъу мазэм къыщегъэжьагъэу ары къызафалтыштийр, апэрэ мэзитум атефэрэр зэгъусу къаратыжъиц.

ШЬАУКЬО Аслынгуаш.

Фаусыгъэр «Кавказ»

Пээшихъэ Иэлхэр зыщаигъырэ вольерэу Гъозэр-плэ Ѣылэм цыфхэм псыхъом къыхагъотэгъэ домбай Ѣырыр къыззрахыгъэмкэ макъэ къыгъэуагъ. Аш цэу зэрэдэжэштихэр къыхахынны пае заповедникым иофшиэнхэм зэнэкъоу зэхажэгъагъ, цыфхэр аш хэлэжжэхэу рагъблэгъагъэх.

Нэбгыре 1500-мэ яшоигъонигъэхэр къауагъ, цэ зэфэшхъаф 200 фэдиз къыхахыгъ. Цыфхэм амакъэхэр нахьыбэу зыфатыгъэр цэу «Кавказыр» ары. Джы а гүшүлэм домбай цыкдуми, ар чыпэу зыдэшыи эмэй зэрдэжхэрэр, заповедникым домбайхэр зэрэхагъэкодыкыгъагъэхэр, нэужым икэрыкэу къинишхокиэ зэрэхагъэхъохыгъагъэхэр угу къагъэхы.

Цэу «Кавказыр» къыхахынны тэзыгъэгушуагъэхэм ашыщ бэшагъэу мэзым къыщаубытыгъэхъэ нэмыкэ домбай цыкдум икъэбар. Мэзхэм домбаеу ахсэгъэхэр мэкэ дэдэ хууягъэ. Мэзэсхэм Гъозэр-плэ пэмычыжьэу домбай Ѣыр мэзым къыщаубытыгъагъ. Станицэу Псыбаевскэм мэзэ заулэрэ ѡыгыгъэу ар Беловежскэ пущэм ашгъагъ. Аш «Кавказкэ» еджэгъягъэх. Ильэс заулэ теклыгъэу домбаир псэушхъэ Иэлхэр зыщгъэхэз сатышхэм алэкэфэгъагъ. 1925-рэ ильэсэм Германием икэлалэу Гамбург ар щыллагь.

Ильэс 17-м къыклоц аш домбай Ѣырибл къыхэкъыгъ, ахэм къаткыгъэхъэхэм кавказ домбайхэм япчагъэ хахъо рагъшыгъагъ. Джары джы Гъозэр-плэ ѡыгыгъэ домбайм «Кавказкэ» еджэнхэр ифэшшуашу зыкылтагъагъэр.

Кавказ пэгүнэгъоу Муни зыцэ домбаир шыхагъэм ѡыгыгъ. Ахэм тапекэ кэу вольер афаашын агу хэль. «Унэчэхъажым» цыфхэр рагъблэгъэштих.

(Тикорр.).

Финалым нэсыгъэх

Адыгэ къэралыгъо университетым социальнэ технологиехэмрэ зеклонымрэкэ ифакульмет Ѣеджэрэ студентахэр ятфэнэрэ Урысие олимпиадэу сервисым, зеклоным ыклюхъиц хыззахынны афэгъэхъэз зэхажагъэм ифинал нэсыгъэх.

Къэралыгъо 17-мэ, Урысием ишьольыр 83-мэ къарыкыгъэ нэбгыре 7973-рэ олимпиадэм хэлэжжагъэхъ. Зэнэкъоу ифинал нэсыгъэх социальнэ технологиехэмрэкэ зеклонымрэкэ университетым ифакульмет истудентахэр Къанэкъо Сайдэ, Алиса Святкина, Анастасия Иожица, Анастасия Акуловар, Данила Жигулиныр. Диана Майорскаяр, Лариса Горкушинар, Юлия Волковар. Икыгъэ ильэсэм теклонигъэ къыдэзыхыгъэхъэу Дарья Понкратьевамрэ Александр Венжегарэ джыри а купым хэфагъэх.

Проектыр зэхэзьщагъэхэм ахэтых зеклонымкэ Федераль нэгээхъэхъ, Урысием зеклон индустримкэ и Союз, Урысие географичесэ обществэр, Республике Татарстан зеклонымкэ и Къэралыгъо комитет, нэмыкхэри. Урысием гъэсэнгъэмкэ иучрэднэи 110-рэ ахэм ялэгъэгъу.

2021-рэ ильэсэм къыщегъэжьагъэу Адыгэ къэралыгъо университетити ахэм ахэт. Олимпиадэм иэкспертхэм АКУ-м социальнэ иофтихъохэмрэ зеклонымрэкэ икафедрэ ишащэу Ожь Светланэ ахалтыгъэх.

Жюриим хэхъэм номинации зэфэшхъафхэмкэ къыхагъэштигъэх Алиса Святкина, Анастасия Акуловар, Къанэкъо Сайдэ ялэгъэхъ. Олимпиадэм икэуух зэнэкъоу площадкэ 29-мэ ашыклоц, тистудентахэр теклонигъэ къыдахынэу тафэлъало.

(Тикорр.).

Километри 100-р сыхъат 24-кІЭ

Гъогуонэ гъэнэфагъэ къэкүгъэнымкэ зэнэкъокью «Километри 100-р сыхъат 24-кІЭ» зыфиорэр бэхэр зажехэрэ һофтхъабзэу Мыекъопэ районым щыреклокырэмэ ашыщ. Мыгъэ я 20-рэу Адыгейим ар щызэхашагь.

Адыгэ автоном хэкур загъэ-псыгъэр ильэс 100 зэрэхъурэм ехъуллэу «Тызэгъусэу ильэс 20-м» зыфиорэр иджкэпсалтэу ар реклокыгь. Урысыем ишьольыр 12-мэ къарыкыгъэ нэбгырз 300-мэ якуп 60 зэнэкъокум хэлэжъагь. Ахэр Адыгейим, Пышээ ыкы Ростов шьольырхэм, Москва, Липецкэ, Саратовскэ, Воронежскэ, Астраханске хэкухэм ыкы нэмыххэм къарыкыгъэ спортсменых. Псыхъом ытхъелэрэ зекор къыгъэнэжъэ зищыэнгъэ зытыгъэу, зеклонимкэ инструкторору Хамырзэ Рэмэзан я 9-рэ ильэс хугуеъ ишлэж ар фагъехь.

— Сэ марафоним я 8-рэу сыхэлажьэ. Купым къыздыхэтхэми джащ фэдэу ильэс заулэхэм ар аклугь. Шынкъэр поштмэ, ильэс къес аш нахынбэрэ сыхемылжъэжъищтэу сэю, ау мэфэ заул зытешеъкэ къэкторгэжъэм згъэтэрэзжъищтхэм сягупшиысэу есэгъажьэ, къыздэсштэцхэр къэсэлъитэх, етлани зыкъэсэугъоишь, съкъеко, — къыдэгушащ эизэхашхэмкэ зэнэкъокум хэлэжъагь, Пышээ шьольыр щыщ Елена Олешко.

Еленэ фэдэу марафонир шузыльгъэхэм псеуплэу Хаджыкъом изыгъэспэфылэ зэльбүйтигъагь. Зэнэкъокум ар сидигъуи иублапл, сыда пломэ псеуплэр зеклонимкэ шьольырим игупчэу республикэм щалытэ ыкы чыплэ дэхабэмэ якуре льагъохэм ар яублапл ыкыхагъэшь.

— Зэнэкъокур 2002-рэ ильэсим къыщегъэжъагьэу зэхашэ, ау сэ сыхэлажъэу зысэублагъэр 2006-р ары. Анахь һофтхъабзэ гъэшгэгъонеу республикэм щызэхашхэрэм ашыщэу сэлъите. Шоигъоны-

гъэ зиэ пстэуми хэлэжъэнхэ альэкы. Километришъэр пкуныр арэп мыш шуагъэу хэльыр: мыш фэдэу удэкыныр, къэпкүхъаныр, ош фэдэхэм уалукэнныр, уззэгүшүнныр ары, — къеуатэ зэнэкъокум хэлэжъагьэ Александар Михальковым (Адыгейр).

Зэрэхабзэу, спортсменхэу фэдэ зэнэкъокухэр зищыэнгъэхери, зыгъэспэфыкэ амалэу зыгъэфедэхэрэри, унагъохэри һофтхъабзэм хэлэжъагь. Спортсменхэмкэ ар кымэфэ ужым яухазырынгъэ аулъэкунымкэ амалышу.

— Тэркэ мэр ильэсикэмкэ аперэ зэнэкъоку ин. Ренэу тыхэлажьэ, блэдгэкырэп. Кымафэм зызэрдгэхъа-зыргъэм идэгъуугъэ мыш щытэуштэти. Дэктөгөххэр кызызбэкырэ льагъохэр анахъэу къыхэтэхых. Блэкыгъэ ильэсим спортсменхэм азыфагу аперэ чыплэр щытуубытгъагь, — къыхегъэщи Ростов хэкум къикыгъэ купэу «Донские лоси» зыфиорэм хэт Андрей Темяковым.

Унэго купхэм гъогуонэ къэклүним хэлажъэхэрэм язылахьышу ыкагъэпсы. Зэнэкъокум изэфхэхъысжъхэм ахэр ахалтыгъэрэп. Ахэм явшээрлыр унэго зеклоним зегъэушшомбгүйгъэнир, нахыбэ къещэлгэжъеныр ары ыкы къадхэхь. Ныбжыкъэхэм ямызакью, ныжътыхъэри, сабийхэри акыгъухэу къеклонлэрэ купхэм япчагъэ гэв къес хэхьо. Гүшүэл пае, Пышээ шьольырим къикыгъэ купым анахъижъэу хэтэйм ильэс 60 нахыбжь, анахъикэм — ильэситу.

— Унагъохэмкэ къэкүгъэхэм аклушт льагъор зэхэшаклохэм агъэфедэ. Киломе-

трипш икыхъагъэу Рыфабгъо лъэнэкъомкэ maklo. Ятлонэрэу тыхэлажьэ. Ом изытти, зэрэмыгугъагъэхэу къызэккээкыжигъ, тигъэкэ къитпэгъо-кыгъ, — къеуатэ Пышээ шьольырим къикыгъэ Екатерина Ханинам.

«Километри 100-р сыхъат 24-кІЭ» зыфиорэр һофтхъабзэр непэ Урысыем щызэхашэрэм анахъэшгэгъонхэм, республикэмкэ анахъ цыфыб зыхэлажъэхэрэм ашыщ. Ильэс 20-м къикоцтишьольыр имызакью, зэрэ Урысыеу къызэльиубытыныр фызэшшокыгъ. Ныбжь зэфшэхъаф зиэхэр зэрэхэлажъэхэрэм имызакью, льэпкэ зэмплэуужьхэри зэфшэхь, ныбджэгъуныгъэр егъэпти. һофтхъабзэр зырагъэжъакэм зэхэшаклохэм явшээрлыгъэр Адыгейим ичыпэ дахэхэр ягъэльгэтуүнхэр, гээз тхапэр агъэфедэшшуным ныбжыкъэхэр фэгъэсэгъэнхэр ары. Ау аши изакьон.

— Зеклон лъэхъаныр амыублээ, километрэ пчагъэр къушхъэхэм ашыпкүнүр зыфэдэр, ар уикъаруу къыхыщтмэ, утгээпсихъагъэмэ ууплъэкүнүмкэ зы амалышоу һофтхъабзэр хугугъэ. Кызызэрчээкыгъэмкэ, жыныгъуаклэм зыдэктөхээрэ къушхъэ льагъохэм язытет Хаджыкъо игъуналкъэхэр гъэтхапэрэ зыфэдэм ехъшыр. Арышь, мыш ёщауплъэкүнүр, нэүжым нахь льагэу дэктөх. Етлани гъэшгэгъонир — ильэсхэм адаклоу марафонир бэхэмкэ зеклон лъэхъаным иублэгъоу хугугъэ, — къыхегъэщи «Километри 100-р сыхъат 24-кІЭ» зыфиорэр зэнэкъокум изэхэшаклоу, АР-м зеклонимкэ изаслучженэ һофишэу Хяткъо Алый. һофтхъабзэм ынайхь зэрэ-

хахьорэм daklo, джыре шапхэхэм задырье гъаштэ. Лъагъохэм арыклонхэм пае щынэнгъэм къыхэхэгъэ навигаторхэр джы спортсменхэм агъэфедэнхэ альэкы, ежхэм пэлдүзгэгъэу альтилъэнхэ амал джы щынэнхэ хугугъэ. Ильэс 20-кэ узэклэбэжъэм, аперэ зэнэкъокум теклоньыэ къыщыдээхъыгъэгъэ Бэрзэдж Мурат. Зэхэшаклохэри хэлэжъагъэхэри зэрэнэгүягъэхэу, ом изытти мыгъэрэ зэнэкъокухэр къыгъэхъыльягъэх. Блэкыгъэ гъэтхапэхэм язэпшагъэмэ, мызыгъэгүрэр чыылагъэх. Къушхъэ лъагъохэм янахыбэм осир джыри атэльгыг, псыхъо гъэхүнэхэр цынагъэх, чэцими къыгъэштгэгъагь. Ары нахь мышшеми, купхэр зэкэ игъом ублаплэм къеклүжүгъэх. Зэфхыссыжъхэмкэ, купэу «А»-мкэ блэкыгъэ ильэсим алерхуугъэ куп дэдэу «Донские лоси» зыфиору Ростов хэкур къэзгээльгэуягъэм мыгын пэрытнгээр ыбуитгъэ. Чэц-зымафэм къикоцтишаклохэмкэ 107-р аклугь. Купэу «Б»-мкэ Краснодарэр Хаджыкъорэ язэхэгхэгъэ купэу «Лесные пони» зыфиорэр ашпшэ хугугъэ.

АНЦОКЬО Ирин.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

Адыгабзэм фэгъэхъыгъэхэу

Гъэтхапэм адигабзэм и Мафэ хэдгэунэфыкэу хабзэ хугугъэ. Ау а мэфэ закъор арэп ныдэльфыбзэм фэгъэхъыгъэ һофтхъабзэхэр зызэхатщэхэрэр, ахэр гъэтхапэр екыфэ республикэм щызэхашхэрэм ашыщэу сэлъите. Шоигъоны-

Адыгабзэм фэгъэхъыгъэ һофтхъабзэхэр еджалгэхэр ары нахыбэрэмкэ зэхэзьщыгъэхэр. Ау джы а мафэм ихэгэунэфыкэын хэлажъэх культурэм иунэхэри, Гупчэхэри. Ар къеушыхъаты Афыпсыпэ къикыгъэ тхыгъэм. Аш къыщылтагъ культурэм инароднэ Гупчэу Афыпсыпэ дэтым зэхищэгъэ диктантыр зэрэктлахъагъэр.

— Цыф лъэпкэ пэпчь ежь бээ шльхаф ил, — къышело тхыгъэм. — Бээ пэпчь культурэм изылах, зэбгэшгээнэу ыкы къэуухъумэнэу тэфэ. Бээм цыфхэр зэхещэх, зэгурегъялох. Ныдэльфыбзэр лъэпкъым итамыгь. Ар дгээлэ-

пэнэу ыкы къэтуухъумэнэу къиттефэ. Ильэс къес зэхатщэре «Адыгэ диктантыр» адигабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ къэмисызэ, гъэтхапэм и 12-м народнэ культурэм и Гупчэу Афыпсыпэ дэтым шатхыгъ. Аш цыфыб зэхэшаклохэмкэ, исхъакъ итхыгъэу «Мамырныгъэр зыдэшшиэм зыкыныгъэр щыпти» зыфиорэм щыщ пычыгъу. Аш къеджагъ кэлэгэгъаджэу Ацумыжъ Сайдэ. Диктантыр зытхыгъэхэмкэ мурадэу тилагъэр тинидэльфыбзэ ибаигъэ, ищэр угъэ джыри ээ зэхэтшгээнэу арыгъэ. Тыбзэ зэрэдгээорышгээр, тызэрэтхэшүрэр къэдгээнэфэнэу, хэукъононгъэу тиэм гу лыттэнэу ыкы дэдгээзжынэу арыгъэ.

Лъэпкъ искусствэр, кІэлэеджаклохэр

Зэнэкъокъур еджапIэ афэхъу

Адыгэ Республика м ия VII-рэ зэлухыгъэ фестиваль-зэнэкъокъо Лъэцэрыкъо Кимэ фэгъэхыгъэр Мыеекъуапэ зэрэшыкъуагъэр зэфэтэхысыжы.

Лъэпкъ Iепэласэу, пщынэо цэрылоу, композиторэу Лъэцэрыкъо Кимэ кыгъэнэгъэ лъэужыр искусвэхэмкэ яклохэштэп. Ипшынэ ыгъэбэрэбэ зыхукъе оркестрэм фэдэу изакьюу производениехэр ыгъэуцшыгъэх. Ащышыгъэ шыкъепшынэхэм ашышхэр Адыгэ Республика исурэт къэгъельэгъуапэ лъэгъупхъэу чэлтих.

Лъэпкъ пщынэмкэ адыгэ ордышьохэр къегъэгъэнхэм фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур Адыгэ Республика искуствэхэмкэ икэлэцыкъу еджапIэу Лъэцэрыкъо Кимэ ыцэ зыхырэм джырэблагъэ щызэхашагь. Республика искуствэхэмкэ и Министер-

ствэ, АР-м искуствэхэмкэ икэлэцыкъу еджапIэу N 1-м методикэмкэ игупчэ зэнэкъокъум кіещакло фэхъугъэх. Лъэпкъ пщынэмкэ адыгэ ордышьохэр къегъэгъэнхэмкэ кіэлэеджаклохэм ялэпэсэнгъэ къагъэльэгъуагь.

Аныжхэм яльтыгъэу зэнэкъокъум хэлажъэхэрэ купиши гошыгъагъэх. Апэрэ купым пщынау Хаджэбыекъо Пэрэйт теклонгъэр къыщиудхыгъэ. ДШИ N 1-м щеджэ, кіэлэеъгаджэр С. Мэрэтикъу. М. Хаягъеуджым ыцэ зыхырэ Кошкъэблэ еджапIэм зыхызгъэсэрэ Чэмбэхуу Нарт ятлонэрэ чыпIэр фагъэшьошагь, кіэлэеъгаджэр И. Агы-

ржанэкъу. Искуствэхэмкэ Тэхъутэмыкъуае икэлэцыкъу еджапIэ кыкыгъэ Тыгъуж Иляс яшэнэрэ чыпIэр ыхыгъэ, зыгъасэрэ Н. Тыгъуж.

Ятлонэрэ купым щызэнэкъокъуэ кіэлэеджаклохэм Лъэужуу Айтэч къахэшыгъэ. ДШИ N 1-м щеджэ, кіэлэеъгаджэр С. Мэрэтикъу.

Адыгэкъалэ искуствэхэмкэ икэлэцыкъу еджапIэ зыхызгъасэхэрэм ятлонэрэ ыкы яшэнэрэ купхэм яшэнэрэ чыпIэхэр къащахыгъэх. Ахэр Хъюкло Альбертэрэ Лъэхъусэж Дамирра, кіэлэеъгаджэр Хъэкомэ Сим.

Кушуу Ренат ятлонэрэ чыпIэр фагъэшьошагь. Афысыпэ щеджэ, М. Лъэпшыкъуо егъасэ.

ствэм кіэлэеджаклохэр нахышуу фэшэгъэнхэмкэ аш фэдэ зэлукэгъухэр ящыкълагъэх. Пщынаохэр упчIэжъэгъэ зэфэхъуух, лъэпкъ искуствэм ехыилэгъэ къэбархэр къызэфауатэх.

— Аансамблэм хэт кіэлэеджаклохэр зэнэкъокъум фэдгъэхъазырхээ, зым зыр едэүн, зэхихын зэрэфаем тылъыпльагь, — кытигуагь Адыгэ Республика культурэмкэ изаслуженнэ тофышиуу Хъэкомэ Симэ. — Пщынаом ежь-ежырэу зызэхихыжынным имхъани къыхээзгъэшчи сшоигъу.

Щытхъу тхылъхэр

Зэхэшаклохэм ящытхуу тхылъхэр аратыжыгъэх пщынаохэр

Къадэ Астемир, Щашэ Динарэ, Хуунэго Мыхамэт, Кыкы Дамир, Яхулэ Расул, Кушуу Ренат, Хаягъур Алибек. Ахэр ёзыгъаджэхэрэм афэгушуаъзэх.

Зэнэкъокъум илаураатхэр зыгъэхазырыгъэх С. Мэрэтикъом, С. Хъэкуамэм, М. Лъэпшыкъом, А. Полун, И. Агыржанакъом, Б. ГъукIэлIым, Н. Тыгъужым щытхуу тхылъхэр аратыжыгъэх.

Оссэш купым Андрей Полун ипэшагь. ГъукIэлI Батыр ыкы Шеуджэн Рустам аш игуадзэхэр щытхъэх.

Зэнэкъокъум изэхэцкэ купхэтэу Лариса Грачевам кызээрэтиуагъэу, къэралыгъо гээпсыкъе илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэс 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэхахъэхэм пщынаохэр ахэлжэхэштих, зэнэкъокъу зэфэшхъафхэм зафагъэхъазырышт.

САХЫИДЭКЬО Нурбай.

Гупшиисэ тхыпхъэхэр

Дунаир дэхэ гъунэнчъ

Дунаир дэхэ гъунэнчъ, узыумэхырэ куач, нэпэлэгъу мин, хэбзэ-бзыхъя тхъабз, зыми шомыкъирэ шапх; узэмийжхэрэ чыылагъ, лъэпэогуу гузэжъогуу, узылжъэгъирэ шэхъэнчъагъ; улымэ, ульшэу, щэлагъэ уилэу узыфырекъужымэ, ухэтми, а зэкэ къюшлэкъэгъэ пстэумэ псынкыгъо афэбгъотынэр – джары цыфыгъэр, джары шыпкыгъагъэр, джары щылэнгъэр.

Іункыбзэр тыдэ щыла?

Ушылэнйр къина е псынкы? Гъашэ къэзигъэш-

щыем ар ешлэпэ. Адэ, щылэнгъэм фэшу Іункыбзэ щыла? Сыдэущтэу ар къэбгъотыща?

Акъылышо гупшиисаклохэр ары мыш фэдэ упчIэхэм яджеуапхэр узэрамыгъэжжэу, улкIэпкыгъэу къэзытижынхэр зыфызэшлокъихэрэр. Ягушхъэлэжкыгъэ – сам. Ар дэгүү. Ау анахь мэхъянэ зилэр гушхъэ юфшагъэ пэгчэ нэмийхэмкэ зы Іашууякъе, моя узэмийшокъирэ псы къаргъоу, гуалеу, узылтызышэу кіэлэхынэр ары. Ашыгъум – къыдэхъуугь хэти имурад.

Илоф кІэкыгъэп

Зыдэжжэ сыйкыгъэ тхаклом зэхэпшыхъэгъэ, зэхэукихъэгъэ ынаплэ, зэрэмийчыяягъэр къыхэшэу, кыфэлэтиштигъэп. Ыгу шуугъэп. УкIэпчIэжкыин имышкыгъэу, тхаклэ утлэрэхыгъабэу, цунтхъагъэу къыгот чыматэм изым илоф зэрэкэмийкыгъэр къыуагъашлэштигъэ.

Псэ зиIэр ухъумэ

Псэ зыптым икъэхъун юфышхоба?! Зымышлэрэр ным ерэупч, ерэупч фыгуцэр чыим хэзыдзагъэм, ерэупч зы тхаклэ дэчч цыкылур къэгъагъзу, нэр пэлэпэзыхъэ къэзигъэкъигъэм, чыиг чыльэкъо цыкылужкылер чызийли, къэзигъэкъигъэм, набгъом къизигъэ бзыу щырыр шлолофу зыптухъи, тамэ рити, зытупшыжкыгъэм, ерэупч гүччыр зигъомылэ иным, псэ ашч пытымэ. Къытэшлэкъигъэ дунаишком псэ хэмийтигъэмэ, тэ, цыфхэм, тпэ лъакъо икэсэн тыдэ къыкынгъяа?

Арышъ, сикъош, утхэклоныр, угупшиисаклоныр чэш-зымэфэ юфэу зэрэшмытыр къызгургуыгъау,

зэхэпцэгъэ-зэхэдзэгъэ къодьеекэ хэти, анахь цыкылери, пфэгъэпцэштэп. Узышхъамысъжъэу уиакыл уцуугъэ гъэлажъэ, тэгээпсэх гупшиисаклем; гүччээр – лъэши, ау ари сабыим фэдэ хъазыр, бэрэ, бэрэ уфэсакъэу, уеубээкIэу, уедэхашIэу, уухумэу къизепхъакъыгъэ уж бгээуцшт, джащыгъум щытышт, пытэшт, ори уиешш пфэлэжкыгъэм уигъэиницшт, уигъэрэзэшт. Хэппшихъэу, тэбъэкIуадэрэм фэдизба псэ зилэ пстэур къызэрэотэжкырэр!

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Дзюдо

Арсен Галстян фэгъэхьыгъ

2012-рэ ильэсүм Олимпиадэ джэгунхэм дышье медалыр къащызыхыгъэ Арсен Галстян фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъур Джаджэ щыкуагъ.

Урысыем ишъолтырхэм дзюдомкэ язэлкэгъухэм ахэлжьагъэх Оренбург хэкум, Краснодар ыкы Ставрополь крайхэм, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшшэ-Щэрджэсүм, Чэчэнэм, Ингушетиим, Адыгейим, нэмыххэм ябэнаклохэр. 2006 – 2008-рэ ильэсхэм къэхъуэгъэ йетахъохэр алырэгүм щызэлуклахъэх.

Зэнэкъокъум икъизэлухын ехыилэгъэ зэхахъэм къыцыгушигъагъэх Адыгэ Республиком физкультурэмкэ ыкы спортымкэ и Комитет ипащэу Дэгужые Мурат, Олимпиадэ джэгунхэм дзюдомкэ апэрэ чыпилэр къащыдэзыхыгъэ Арсен Галстян, нэмыххэри.

Урысыем дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ командэ итренер шхъяаэу Тао Хасанбый Адыгэ къэралыгъо университетом физкультурэмрэ дзюдомрэкэ и Институт къуухыгъ, Урысыем, Адыгейим язаслуженэ тренер. Мудран Бисльян Адыгэ республикэ гимназиим щеджагъ, Олимпиадэ джэгунхэм дзюдомкэ дышъэр къащихыгъ.

Хь. Таор, А. Галстян, Б. Мудранэр, нэмыххэри спортым щыцэлхэхэр дзюдомкэ бэнкэко ныбжыкъехэм алыклагъэх, гущылэгъу афэхъуягъэх.

Урысыем ишъолтыри 10-мэ ябэнекло 200-м нахыбэмэ язэлкэгъухэм Адыгейим щыщхэм хагъеунэфыкъирэ чыпилэхэр къынхахыгъэх. Мэлыщэ Аскэр, кг 90-м къехъу,

ятоонэрэ чыпилэр къыфагъэшьошагъ. Емызэш Мурат, кг 60, Хъатхъоху Рустам, кг 66-рэ, Былымыхъэ Амир, кг 90-рэ, ящэнэрэ чыпилэхэр къахыгъэх. «Спортыр — щылэнгъэ шапхъ» зыфи-юрэ федеральнэ проектыр щылэнгъэм щыпхырашызэ, псауныгъэр зыщаагъэптиэрэ спорт Унэшхуу «Кристаллэр» Джаджэ 2020-рэ ильэсүм щагъэпсыгъ. Урысыем спортым-

кэ изаслуженэ мастерэу Арсен Галстян фэгъэхьыгъэ апэрэ зэнэкъокъур «Кристаллым» щызэхашагъ. Хагъеунэфыкъирэ чыпилэхэр къыдээзыхыгъэхэм щытхуу тхыльхэр, кубокхэр, ахъщэ шүхъафтынхэр аратыгъэх.

Зэнэкъокъум икъещаклохэм, хэлэжьагъэхэм Арсен Галстян «тхышаугъэпсэу» ариложжыгъ.

Гандбол

Волгоград къыщахыгъэп

«Динамо-Синара-2» Волгоград — «АГУ-Адыиф-2» Мыецкуапэ — 28:18 (14:10).

Гъэтхапэм и 26-м Волгоград щызэдешшагъэх.

«АГУ-Адыиф-2»: къэлепчэйтхэр: Черникова, Скнарь; ешлаклохэр: Белозерова, Горюхова — 4, С. Морозова — 1, Къэбж — 3, Коваленко — 1, Казанджян — 4,

Гильфанова — 1, Мельникова — 1, Дринда, Добарджич — 3.

«Динамо-Синара-2» къыхэшыгъэхэр: Шаповалова — 5, Чешева — 5.

Волейбол

Яенэрэ едзыгъор

Ашъэрэ лигэм икупэу «Б-м» хэт волейбол хульфыгъэ командэхэм я 8-рэ едзыгъом хэхьэрэ ешлэгъухэр Грознэм щырялагъэх.

Мыецюопэ «Динамо-МГТУ-р» зэлкэгъуу 4-мэ ахэлжьагъ. «Дагыстан» Махачкала — «Динамо-МГТУ» Мыецкуапэ — 3:0 (25:13, 25:19, 25:15).

«Грозный-2» Грозный — «Динамо-МГТУ» — 0:3 (13:25, 14:25, 23:25). «Дагыстан» — «Динамо-МГТУ» — 3:0 (25:21, 25:22, 25:20).

«Грозный-2» — «Динамо-МГТУ» — 0:3 (19:25, 15:25, 23:25).

Я 8-рэ едзыгъом ыуж командэхэр чыпилэу зыдэштихэр, очко пчагъеу яэр зэтэгъапшэх.

Шъузэпяппль

1. «Обнинск» — 71
2. «Кристалл» Бр — 69
3. «Дагыстан» — 65
4. «Динамо» Иж — 65
5. «Ставрополь» — 36

6. «Динамо-МГТУ» — 35
7. «Ростов-Волей» — 24
8. «Тюмень» — 10
9. «Грозный-2» — 9
10. СШОР Кр.край — 3.

«Динамо-МГТУ-м» итренер шхъяаэу, Адыгэ Республиком изаслуженэ тренерэу Павел Зборовскэм къытиуагъ я 9-рэ едзыгъом хэхьэрэ ешлэгъухэр Шытхалэ мэлхэлфэгъум и 3-м зэрэшырагъэжэштхэр. «Динамо-МГТУ-р» СШОР-м лукишт.

Зэхээшагъэр ыкы къыдэзыгъэхъэр:
Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адярьэ зэхъиньгъэмкэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыецкуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къахырэр А4-кэ заджэхэр тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкунуу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэхъегъэжъокъых.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телевидение-хэмкэ ыкы зэлтын-Иссык-Амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпилэ гъэрорышил, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыгъэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецкуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэхъемкыи пчагъэр
4637
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 598

Хэутын узышыгъэхъатыгъэр
Сыхытэр 18.00
Зыщаушыхъатыгъэхъатыгъэр
Сыхытэр 18.00

Редактор шхъяаэу
Дэрэ Т. И.

Редактор шхъяаэу
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэгъыжъыкъ
зыхыырэ секретарыр

ЖакИэмыхъо
А. З.